

Sygn. akt IX W 1290/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2014r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie Wydział IX Karny

w składzie:

Przewodniczący - SSR Wojciech Kottik

Protokolant – sekr. sąd. Jolanta Jarmolowicz

bez obecności oskarżyciela publ.

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2014r., sprawy

A. C.

córki W. i Z. z domu W.

ur. (...) w O.

obwinionej o to, że:

1. w Salonie (...) w O. jako pracodawca od 31.01.2014 r., do 14.02.2014 r., nie naliczyła i nie wypłaciła M. T. (1) ekwiwalentu pieniężnego w kwocie 1840,- zł za niewykorzystane, w związku z rozwiązaniem umowy o pracę, 23 dni urlopu wypoczynkowego

- tj. za wykroczenie z art. 282 § 1 pkt 1 Kp w zw. z art. 171 § 1 Kp oraz § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 08.01.1997 r., w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. Nr 2, poz. 14 ze zmianami oraz z 2009 r. Nr 174, poz. 1353)

2. w Salonie (...) w O., jako pracodawca do dnia 14.02.2014 r., nie zapewniła barierki ochronnej przy bocznej stronie schodów prowadzących w dół na pierwszym piętrze w odległości ok. 40 cm od wejścia do pomieszczenia socjalnego

- tj. za wykroczenie z art. 283 § 1 Kp w zw. z art. 213 § 2 Kp oraz § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26.09.1997 r., w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650 ze zmianami oraz z 2011 r. Nr 173, poz. 1034)

ORZEKA

I. obwinioną **A. C.** uznaje za winną popełnienia zarzucanych jej czynów z art. 282 § 1 pkt 1 Kp w zw. z art. 171 § 1 Kp oraz § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 08.01.1997 r., w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. Nr 2, poz. 14 ze zmianami oraz z 2009 r. Nr 174, poz. 1353) oraz ustalając, że drugi z nich wyczerpuje dyspozycje przepisów art. 283 § 1 Kp w zw. z art. 213 § 2 Kp oraz § 21 ust. 1 i § 106 ust. 1 oraz § 21 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26.09.1997 r., w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650 ze zmianami oraz z 2011 r. Nr 173, poz. 1034) w zw. z § 296 ust. 1 rozporządzenia Min. Infrastruktury z dnia 12.04.2002 r., w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich

usytuowanie (Dz. U. z 2002 r., Nr 75 poz. 690 z późn. zm) i za to z mocy **art. 282 § 1 pkt 1 w zw. z art. 9 § 2 kw** skazuje ją na **karę grzywny w kwocie 1000,- (jeden tysiąc) złotych**;

II. na podstawie art. 118 § 1 kpw i art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt. 2 ustawy o opłatach w sprawach karnych **obciąża obwinioną zryczałtowanymi wydatkami postępowania w kwocie 100,- (sto) złotych i opłatą w kwocie 100,- (sto) złotych.**

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniach 12 i 14 lutego 2014 r. starszy inspektor pracy (...)w O. – H. K. przeprowadziła kontrolę w (...) (...) przy ul. (...) w O., należącym do obwinionej A. C.. Obwiniona rozpoczęła działalność w 1992 r. W trakcie kontroli w salonie tym były zatrudnione w ramach stosunku pracy cztery kobiety. Natomiast przedmiot kontroli stanowiły zagadnienia związane ze stosunkiem pracy.

(dowód – protokół kontroli – k. 6)

Jak ustaliła przeprowadzająca kontrolę, pracownica M. M., zatrudniona od dnia 30.01.2010 r., została dopuszczona do pracy bez poddania szkoleniu wstępnemu ogólnemu w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bez orzeczenia lekarskiego potwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy na zajmowanym stanowisku. Obwiniona w zastrzeżeniach do protokołu kontroli załączyła zaświadczenie lekarskie M. M. z dnia 06.09.2013 r., oraz zaświadczenie z dnia 01.03.2013 r. o odbyciu przez wymienioną szkolenia wstępnego, które to dokumenty zostały uwzględnione przez kontrolującą. Jednocześnie inspektor stwierdziła brak badań lekarskich za okres od 30.01.2010 r. do 05.09.2013 r.

(dowody: protokół kontroli – k. 6v i k. 10; zażalenie wraz z informacją uzupełniającą do protokołu kontroli z dnia 14.02.2014 r. – k. 14; zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy – k. 15; zaświadczenie lekarskie z dnia 06.09.2013 r. – k. 16)

Kontrolująca ustaliła nadto, iż M. T. (1), zatrudnionej w zakładzie w okresie od 02.01.2005 r. do 31.01.2014 r. na stanowisku ekspedientki, z którą to obwiniona rozwiązała umowę o pracę za wypowiedzeniem, nie został naliczony i wypłacony ekwiwalent pieniężny w kwocie 1840 zł, za 23 dni niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego za rok 2013. Obwiniona naliczyła i wypłaciła ten ekwiwalent dopiero w dniu 14 lutego 2014 r., przed podpisaniem protokołu kontroli.

W trakcie kontroli ujawniono także brak zaślepek na szynie obok wyłączników różnicowo – prądowych w rozdzielnicy prądu elektrycznego na zapleczu sklepu, oznakowania rozdzielnicy znakiem ostrzegawczym oraz opisu połączeń. Nadto stwierdzono brak instrukcji i środków do udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku, ręczników jednorazowych w pomieszczeniu spożywania posiłków, oznakowania znakiem ostrzegawczym krawędzi stopni prowadzących z piętra na parter oraz brak poręczy przy schodkach prowadzących na piętro. Ustalono także, iż na pierwszym piętrze w odległości 40 cm od wyjścia z pomieszczenia socjalnego nie zamontowano barierki ochronnej z bocznej strony schodów prowadzących w dół. Powyższe skutkowało wydaniem przez kontrolującą decyzji ustnych nakazujących usunięcie wymienionych uchybień. Obwiniona jeszcze w trakcie kontroli zastosowała się do przedsięwziętych wobec niej środków.

(dowody: protokół kontroli – k. 6 – 10; wykaz decyzji ustnych wydanych w czasie kontroli – k. 11; karta ewidencyjna czasu pracy pracownicy M. T. (1) – k. 12 – 13; zażalenie wraz z informacją uzupełniającą do protokołu kontroli z dnia 14.02.2014 r. – k. 14; lista płac – k. 17 – 18; zeznania świadka H. K. – k. 30v – 31; zeznania świadka M. T. (2) – k. 31)

Obwiniona A. C. nie przyznała się do popełnienia zarzucanych jej czynów i wyjaśniła odnośnie I zarzutu, że nie wypłaciła pokrzywdzonej M. T. (1) wynagrodzenia z uwagi na niezgodność co do jednego dnia. Podała, iż umowa została rozwiązana z dniem 01.02.2014 r., zaś ona wypłaciła pokrzywdzonej wynagrodzenie 31.01.2014 r. Obwiniona stwierdziła, że musiała tę kwestię wyjaśnić z księgową. Wskazała więc pokrzywdzonej, by ta skontaktowała się z nią

w innym terminie. W tym czasie przeprowadzono w jej salonie kontrolę. Obwiniona podniosła, że z uwagi na to, iż pokrzywdzona sama nie zgłosiła się po ekwiwalent, zadzwoniła do niej. W związku z czym w dniu 14.02.2014 r. M. T. (1) przysłała do salonu i odebrała należne jej pieniądze.

Odnosnie zarzutu z punktu II wniosku podała, iż w jej ocenie zamontowanie barierki nie było konieczne, zaś schody są szerokie i bezpieczne. Jednakże z uwagi na decyzję inspektor pracy obwiniona zamontowała poręcz oraz barierkę.

(dowód: wyjaśnienia obwinionej – k. 30 – 30v)

Sąd zważył, co następuje:

Sąd odmówił wiarygodności wyjaśnieniom obwinionej A. C. w części, w jakiej nie przyznała się ona do popełnienia zarzucanych jej czynów, uznając je za przejaw przyjętej przez nią linii obrony zmierzającej do uniknięcia grożącej jej kary.

Wprawdzie nie negowała ona faktu, iż jako pracodawca od 31.01.2014 r., do 14.02.2014 r., nie naliczyła i nie wypłaciła M. T. (1) ekwiwalentu pieniężnego w kwocie 1840 zł, za niewykorzystane, w związku z rozwiązaniem umowy o pracę, 23 dni urlopu wypoczynkowego. Nie twierdziła także, by wymieniona w zarzucie pracownica jej(...)wykorzystała w całości przysługujący jej za rok 2013 urlop wypoczynkowy. Przyznała również, iż dopiero w dniu 14.02.2014 r. zamontowała w salonie barierkę ochronną. Kwestionowała jednak swoją winę.

Podawała mianowicie, odnośnie I zarzutu, iż nie wypłaciła pracownicy ekwiwalentu za niewykorzystany urlop nie z powodu złej woli, ale wątpliwości co do zasadności wypłaty ekwiwalentu za jeden dzień.

W świetle wiarygodnych zeznań starszego inspektora pracy H. K. należało przyjąć jednak, że niewiarygodnie brzmią wyjaśnienia obwinionej. Będąc przesłuchana w charakterze świadka inspektor wskazała, iż obwiniona w trakcie kontroli nie podała jej przyczyn, dla których nie uregulowała swoich zobowiązań wobec byłej pracownicy. Jednocześnie, jeszcze przed podpisaniem protokołu kontroli, wypłaciła pokrzywdzonej to świadczenie. Co więcej, świadek zeznała, że ekwiwalent był niewypłacany również pracownicy, która rozwiązała umowę rok wcześniej. Co istotne, został on jej wypłacony w trakcie tej samej kontroli.

Nadto podkreślić należy, iż obwiniona dopuściła się naruszenia art. 171 k.p., który to ma charakter przepisu bezwzględnie obowiązującego. Bezwzględnie obowiązujący charakter tego przepisu polega na tym, że pracownikowi, który nie wykorzystał urlopu wypoczynkowego z powodów w nim wymienionych, przysługuje ekwiwalent pieniężny bez względu na przyczynę niewykorzystania urlopu, w sytuacji gdy doszło do rozwiązania czy wygaśnięcia stosunku pracy. Zgodnie natomiast z wyrokiem SN z dnia 15 października 1976 r., I PRN 71/76 (OSNCP 1977, nr 5-6, poz. 97): „pracownik nabywa prawo do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop w dacie rozwiązania stosunku pracy”.

W przedmiotowej zaś sprawie obwiniona rozwiązała z pokrzywdzoną umowę o pracę za wypowiedzeniem. Przy czym wskazać należy, że zgodnie z brzmieniem art. 32 § 2 k.p. rozwiązanie umowy o pracę następuje z upływem okresu wypowiedzenia.

Mając na uwadze powyższe, nie może być więc mowy o jakichkolwiek wątpliwościach co do liczby dni, gdyż umowa o pracę została rozwiązana z dniem 31.01.2014 r. i jednocześnie właśnie z tym dniem pokrzywdzona nabyła prawo do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop. Istotną okoliczność stanowi również fakt, iż pieniądze zostały wypłacone dopiero w trakcie kontroli starszego inspektora pracy.

Co prawda, słowa obwinionej potwierdza sama zainteresowana, M. T. (1). Podała, że generalnie nie rości pretensji o opóźnienie w wypłacie ekwiwalentu. Wymieniona zeznała bowiem, iż nie była zmuszona upominać się o należny jej ekwiwalent, gdyż był on już przygotowany; widziała nadto odpowiedni dokument z wyliczeniem. Przy czym zaznaczyła, iż nie pamięta kwoty na nim widniejącej. Pokrzywdzona uważała jednak, że wystąpiły pewne nieścisłości, bo w jej ocenie powinna otrzymać więcej pieniędzy. Podała, iż obwiniona miała tę sprawę skonsultować z księgową, a następnie

wypłacić jej odpowiednią sumę. Świadek zeznała, że umówiła się z obwinioną na określony dzień celem odbioru pieniędzy, jednakże nie stawiała się z uwagi na sprawy osobiste. Przyszła do salonu około dwóch tygodni później, po tym, jak obwiniona do niej zadzwoniła i poleciła odebrać ekwiwalent.

Jednakże to, że pokrzywdzona przesłuchana na rozprawie wyrażała przekonanie, iż niewypłacenie ekwiwalentu w terminie było spowodowane jej wątpliwościami co do wysokości świadczenia wynika niewątpliwie z faktu, że nadal współpracuje z obwinioną, wprawdzie już nie jako pracownik, ale jest od niej zależną gospodarczo i nie chce jej szkodzić. W takich właśnie kategoriach należy oceniać zeznania M. T. (1).

W tych okolicznościach, w ocenie Sądu, nie budzi najmniejszych wątpliwości, iż obwiniona swym zachowaniem wypełniła znamiona wykroczenia z art. 282 § 1 pkt 1 k.p. w zw. z art. 171 § 1 k.p. oraz § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 08.01.1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. Nr 2, poz. 14 ze zmianami oraz z 2009 r. Nr 174, poz. 1353).

Sąd odmówił także wiarygodności wyjaśnieniom obwinionej dotyczącym czynu zarzucanego jej w punkcie II. Wskazać należy, iż A. C. starała się zbagatelizować znaczenie odpowiedniego zabezpieczenia schodów. W jej ocenie nie było potrzeby zakładania barierki i poręczy.

Tymczasem według przeprowadzającej kontrolę inspektor brak barierki stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa pracownic. Wskazała ona bowiem, iż na pierwszym piętrze w odległości zaledwie 40 cm od wyjścia z pomieszczenia socjalnego znajduje się boczna strona schodów prowadzących na dół a różnica poziomów w tym miejscu wynosi około 2,5 m.

Sąd ocenił powyższe zeznania jako w pełni wiarygodne, gdyż są rzeczowe i jasne, pozbawione jednocześnie cech świadczących o negatywnym nastawieniu do obwinionej. Nie ulega bowiem wątpliwości w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego, że upadek z takiej wysokości może się skończyć tragicznie. Natomiast ryzyko jego wystąpienia istniało dopóki, dopóty schody nie zostały zabezpieczone.

Co więcej, obowiązek właściwego zabezpieczenia schodów wynika wprost z przepisów prawa pracy i nie tylko. Z uwagi zaś na fakt, iż środowisko pracy w sposób zasadniczy wpływa na stan zdrowia pracowników, istotne znaczenie należy przypisać regulacji prawnej obowiązków pracodawcy w zakresie wykonywania badań i pomiarów czynników tego środowiska, które niekorzystnie oddziałują na zdrowie pracowników.

I tak, zgodnie z art. 213 § 2 k.p., obiekt budowlany, w którym znajdują się pomieszczenia pracy, powinien spełniać wymagania dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy. Gwoli wyjaśnienia, wskazać należy, iż pomieszczenie pracy, to pomieszczenie przeznaczone do pobytu pracowników, w którym wykonywana jest praca. Za niedopełnienie tego obowiązku art. 283 § 1 k.p. przewiduje karę grzywny od 1000 zł do 30 000 zł.

Nie można pominąć także znaczenia przepisów rangi rozporządzenia. Przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy stanowi swoisty elementarz BHP dla pracodawcy i zawiera niezbędny zasób informacji dotyczących każdego zakładu pracy. Zgodnie z § 21 ust. 1 i 4 tego rozporządzenia, do pomieszczeń i stanowisk pracy położonych na różnych poziomach powinny prowadzić bezpieczne dojścia stałymi schodami lub pochylniami, zaś wymagania, jakie powinny one spełniać, określają przepisy techniczno – budowlane. Natomiast § 106 ust. 1 stanowi wprost, iż na powierzchniach wzniesionych na wysokość powyżej 1,0 m nad poziomem podłogi lub ziemi, na których w związku z wykonywaną pracą mogą przebywać pracownicy, lub służących jako przejścia, powinny być zainstalowane balustrady składające się z poręczy ochronnych umieszczonych na wysokości co najmniej 1,1 m i krawężników o wysokości co najmniej 0,15 m. Pomiędzy poręczą a krawężnikiem powinna być umieszczona w połowie wysokości poprzeczka lub przestrzeń ta powinna być wypełniona w sposób uniemożliwiający wypadnięcie osób.

Z kolei zgodnie z § 296 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakimi powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, schody zewnętrzne i, co kluczowe dla niniejszej sprawy, wewnętrzne służące do pokonania wysokości przekraczającej 0,5 m, powinny być zaopatrzone w balustrady lub inne zabezpieczenia od strony przestrzeni otwartej. Przy czym balustrady te powinny mieć konstrukcję przenoszącą siły poziome, określone w Polskich Normach oraz wysokość i wypełnienie płaszczyzn pionowych zapewniające skuteczną ochronę przed wypadnięciem osób.

W przedmiotowej sprawie zaś mamy do czynienia z powierzchnią wzniesioną na wysokości ok. 2,5 m, a mimo to obwiniona przez ponad (...) lat utrzymywała schody w stanie nie tylko nieodpowiadającym wymogom sformułowanym w przepisach prawa, ale zagrażającym zdrowiu, a nawet życiu jej pracownic. Przy czym z całą stanowczością podkreślić należy, iż w żaden sposób nie usprawiedliwia jej twierdzenie, iż kupiła „ten obiekt z takimi schodami”. Przeciwnie; zobligowana była w związku z tym przedsięwziąć działania w celu takiego przystosowania pomieszczeń, aby nie stanowiły niebezpieczeństwa. Powinna była sprawdzić, czy nabyta przez nią nieruchomość została wykonana zgodnie z wymaganiami przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej.

Mając powyższe na uwadze wina obwinionej także w zakresie czynu z punktu II wniosku o ukaranie nie budzi wątpliwości i została jej należycie udowodniona. Sąd dokonał jednak w tym przypadku korekty kwalifikacji prawnej. W treści wniosku jako podstawę prawną wykroczenia wskazano art. 283 § 1 k.p. w zw. z art. 213 § 2 k.p. oraz § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26.09.1997 r., w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650 ze zmianami oraz z 2011 r. Nr 173, poz. 1034). Podczas gdy § 21 ust. 1 przywołanego rozporządzenia ma charakter zbyt ogólny. W jego treści jest mowa o „bezpiecznych dojściach stałymi schodami lub pochylniami”, bez wskazania, co należy rozumieć przez słowo „bezpieczne”. Natomiast dla przedmiotowej sprawy ważne jest wskazanie konkretnych przepisów określających wprost warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia, ewentualnie takich, które do właściwych przepisów odsyłają, jak to ma miejsce w przypadku § 21 ust. 4 powyższego rozporządzenia. Dlatego też Sąd ustalił, iż czyn z punktu II wniosku wyczerpał dyspozycje przepisów art. 283 § 1 k.p. w zw. z art. 213 § 2 k.p. oraz § 21 ust. 1 i § 106 ust. 1 oraz § 21 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26.09.1997 r., w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650 ze zmianami oraz z 2011 r. Nr 173, poz. 1034) w zw. z § 296 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002 r., w sprawie warunków technicznych, jakimi powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2002 r., Nr 75 poz. 690 z późn. zm).

Wymierzając karę Sąd wziął pod uwagę wysoki stopień społecznej szkodliwości czynów, albowiem należy położyć specjalny nacisk na okoliczność, że to właśnie pracodawca ma szczególny obowiązek dbałości o wykonanie uprawnień przysługujących pracownikom oraz o zapewnienie im bezpieczeństwa w pracy.

Z drugiej jednak strony Sąd zważył, iż obwiniona nie była dotychczas karana, a także okoliczność, że wskazane przez inspektora uchybienia zostały usunięte jeszcze przed podpisaniem protokołu kontroli oraz poprawne relacje z pokrzywdzoną.

W związku z powyższym, Sąd orzekł wobec obwinionej karę grzywny w wysokości 1000,- zł, a więc w dolnym progu zagrożenia ustawowego przewidzianego za przypisane obwinionej czyny, uznając, iż pozwoli ona odczuć obwinionej naganność jej postępowania. Obwiniona poprzez swoje zaniechanie naruszyła bowiem dyspozycje kilku przepisów prawa pracy. Kara ma ponadto za zadanie wdrożyć obwinioną do przestrzegania przepisów prawa pracy.

Na podstawie art. 118 § 1 k.p.w. i art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt 2 ustawy o opłatach w sprawach karnych Sąd obciążył obwinioną zryczałtowanymi wydatkami postępowania w kwocie 100,- zł i opłatą w kwocie 100,- zł uznając, że sytuacja rodzinna, majątkowa oraz wysokość osiągniętych dochodów jej to umożliwiają.